

1.

Враната пресече небосклона с бавни плясъци на крилете. Пляс, пляс, пляс.

Беше нощ, утринта не бе настъпила още и крилете ѝ бяха толкова черни, че тя се спускаше във въздуха невидима над градските стени. Повдигна рамене, спусна крака и се приземи на стълба, после скокна в гнездото.

Под нея се намираше една от портите на града. Бяха общо седем. Тази врана гнездеше над вратата, седмата. Беше най-хубавото място за живеене за една врана. Винаги имаше най-добра видимост към бойното поле.

Току-що приключилата битка бе най-кръвопролитната от всички досега. Колко много храна. Жалко, че сега не ѝ беше време да мъти; да можеха човешките същества да решават да се убиват взаимно, когато би имала по-голяма полза. Но не, цял сезон вече мина, откакто бе избутала с черната си човка счупените черупки и бе пратила крехките мънички пиленца по пътя им. Ах, това е то. Такъв е животът. Но все едно, и той като враните лети.

Сега онова, което бе останало от корабите на отстъпващата армия, изчезваше над тънката линия, където морето се срещаше с небето; сега димът от снощните огньове се разсейваше там, където все-още-живите човеци отдолу бяха изгорили и погребали умрелите. Те бяха най-вече от женски пол. Женските бяха тези, които накрая преравяха всичко. Пробиваха си път през отломките и боклука. Тикаха изпочупените си ръчни колички по онуй, което бе останало от пътя. Нищо ново. Враната беше виждала всичко това и преди. Беше стара птица и годините бяха подсилили зрението и мъдростта ѝ, научили я бяха какво да вижда и за какво да бъде сяпа. И тя добре знаеше, че не бива да губи време, за да избира кое ще ѝ е най-вкусно от трупа на умрелия човек, останал на земята. Не се забавяй достатъчно дълго, за да няма време някой от още живите да те забележи, да намери камък и да го хвърли. Едно: надолу. Две: кацаш и захващаш с нокти. Три: рязко дръпваш с човката от носа, пръста, тъгла на вкусното око, парченце идеална вечеря. Четири: бързо, пляс, пляс, пляс с крилете и нагоре и надалеч оттам.

Все-още-живите без да щат бяха бавни. Просто не бяха врани. Раменете им бяха прегърбени и безкрили. Някои се превиваха на две от тъга. Други се превиваха на две под тежестта на неща, взети от джобовите или мешките на умрелите и

всичките бяха уплашени, все-още-живите; бързаха назад, за да са на безопасно място в града, преди светлината на зората да ги направи твърде видими.

Тя подреди перата на крилете си с човка. Скоро ще изгрее слънцето. Битката приключи. Дълга бе нощната ѝ смяна. Настани се готова да заспи.

Но долу под нея, вижте, долу до вратата, точно да самата врата, кучето продължаваше да седи и да чака.

Кучето седеше там от дни, от самото начало на битката. И все още беше там. Не беше мръднало и сантиметър.

- Грак! – обади се тя.

Кучето дори не погледна нагоре.

Всички кучета бяха еднакво глупави. Това беше още младо, кучешка вярънност бе изписана по цялото му кучешко лице. Беше покрито с прах от битката. Някой все-още-жив човек, вероятно вече умрял, сигурно му беше наредил да седи и да чака там край вратата. И то бе сторило това, което му бяха казали.

- Грак- хак! – изсмя се враната отгоре.

Младото куче се завъртя уморено в праха – веднъж, втори път. Правеше си ложе.

Лапите му бяха големи. Щеше да се превърне в звяр, от който е най-добре да се пазиш, дето с едно бързо замахване би ти откъснал цялата опашка, а после ще седи там с опашните ти пера, стърчащи от устата му като дамско ветрило /всъщност нещо подобно вече се беше случвало веднъж с враната/. То беше порода твърде близка до вълка, с остри зъби и уши и дълга, красива муцуна.

Лежеше с глава, положена върху прегънатите си лапи. Изглеждаше нещастно. Но ушите му все още бяха наострени.

- Върви си в къщи. Господарят ти е мъртъв – изграчи враната надолу към него.

Никаква реакция.

Кучета. Прекарват живота си щастливи, пристегнати с нашийници, позволяват все-още-живите човешки същества да ги връзват или да ги разхождат нагоре-надолу на парче старо въже. Ядяха от ръката им, сякаш самата ръка не бе достатъчно добра храна за тях.

- Сигурно изгорени и вече погребани – заграчи отново.

Изведнъж кучето скочи на крака и тогава сърцето на враната също подскочи. Туп-туп-туп! Макар да нямаше начин кучето да стигне толкова високо, чак до градската стена, тя изхвърча във въздуха, а перата на опашката ѝ затрептяха.

Но онова ми ти куче не забеляза. Вместо това остана заслушано, с една лапа вдигната във въздуха.

Вратичката в огромния дървен портал се отвори.

През нея минаха две още живи човешки момичета. Движеха се предпазливо, сякаш пазеха някаква тайна.

2.

Двете момичета бяха млади, всъщност твърде млади, за да са извън града и да се скитат сами сред този пейзаж на разруха. Бяха добре облечени, изобщо не бяха от онези, дето обикновено се прокрадват край града на зазоряване.

Едното на външен вид бе на около дванайсет човешки години, а другото бе може би на малко повече, макар че много си приличаха. Да, всички все-още-живи човеци изглеждаха еднакви за враната. Едното вероятно бе малко по-близко до зрелост от другото. Но двете имаха съвсем различно поведение. По-малкото напираше напред, докато по-голямото отстъпваше.

- Защото сме *сестри* – казваше по-малката. – Защото сме една *кръв*.

Колкото повече говореше тя, толкова по-прибледняваше сестра ѝ, изглеждаше уплашена, озърташе се, като че ли с цялото си сърце искаше сестра ѝ да е малко по-тиха.

- И сега, това – продължаваше по-шумната от двете. – Да го оставят тук. Храна за враните.

Старата врана се изправи в гнездото си. Храна? И то специално за враните?

- Антигона – рече по-голямото момиче, – не знам за какво говориш.

- Слушай по-добре, Исмена – каза по-малката.

Сега вече старата врана наистина наостри слух. Антигона и Исмена! Малките принцеси! Тук под гнездото се намираще всичко, което бе останало от семейството на цар Едип, старата човешка царска фамилия.

Бре, бре. Ето значи накъде е тръгнал светът. Принцеса Антигона. Тя бе онази, дето прояви такава загриженост към Едип, слепеца. Онзи, който едно време беше цар.

Баща ѝ. Тя беше очите на баща си, тази девойка, до смъртта му /след което, разбира се, очите вече не са друго, освен храна, и то най-вече за враните/.

Враната ги беше виждала – малкото момиче води съсипания мъж в окъсаните му царски одежди, много пъти въвн по пътя.

- Шшт, Антигона! – прошепна сестра ѝ. – Знам само, че и двамата са мъртви вече. Братята ни. Етеокъл и Полиник. И двамата убити. Убити един от друг. Мъртви в един и същи миг. Това е всичко, което знам.

Тя поклати красивата си глава, застанала там крехка като високо стръкче трева. Има много хубава коса, помисли си враната, чудесна за подпътника на гнездото. Но до нея по-младата ѝ сестра гореше като малка запалена факла на фона на сивкавия въздух.

- Слушай – рече тя. – *Креон казва*, че единият от братята ни е герой, а другият е предател. *Креон казва*, че горкият мъртъв Етеокъл е герой. *Креон казва*, че горкият мъртъв Етеокъл ще бъде погребан с почести, с духов оркестър, с двайсет и един топовни гърмежа, ще му издигнат статуя, ще прославят героизма му всяка година с процесия.
- Да – рече Исмена и избърса едното си око. – Бедният Етеокъл.
- Но *Креон също казва*, че бедният мъртъв Полиник е предател – добави Антигона. – *Креон също казва*, че след като е предател, трябва да остане непогребан. *Креон казва още*, че никой не бива да го покрие. Да се моли за него. На никого не е разрешено да се моли мъртвите да го приемат в долния свят. На никого не е разрешено дори да изпитва тъга или да показва скръб заради него. И ако някой посмее или пък се опита да го покрие, тогава, *Креон казва също*, че този човек ще бъде пребит с камъни в града.

Пребит с камъни, помисли враната. Грак. Замеряй с камъни враните!

- И това е *брат ни* – рече Антигона. – Той говори за *брат ни*, останал там непогребан, на открито. Незаровено богатство. Богатство за враните, по-скоро.

Ето девойче, което разбира нещата, помисли си враната.

Тя се приготи да излети, веднага щом малката се изпусне къде се намира това хубаво мъртво тяло.

- И нашият благороден, благ и мъдър *чичо Креон* казва, благородният благ и мъдър чисто нов *цар Креон*, та той *също казва*, че ще дойде тук, точно тук, където съм застанала, всеки момент – продължи Антигона, – за да оповести пред всички Старейшини на град Тива. Ето, това е.
- Какво е това? – попита Исмена.
- Това е шансът ти – рече Антигона и хвана сестра си за ръката.
- Какво искаш да кажеш, шансът ми? – попита Исмена.

И дръпна ръката си. Отстъпи от сестра си. Тя пък направи крачка напред и протегна отново ръка. От гнездото си враната все едно наблюдаваше някакъв танц, чиито стъпки двете сестри вече знаеха, танц, който са танцували стотици пъти.

- Твоят шанс да ми покажеш колко си благородна – обясни Антигона. – Безценна, незаменима, истинска царкиня. Да ми покажеш от какво си направена.
- Аз ли? – рече Исмена.
- От какво ние сме направени – поправи се Антигона.
- Очите ти! Приличаш на диво животно! – възкликна сестра ѝ. – Не ме гледай така!
- Хайде – рече по-малката, – ти и аз. Ще го вдигнем, ще вземем нещата в свои ръце. Ще погребем нашия беден, мъртъв Полиник.
- Искаш да кажеш, да нарушим закона? – попита Исмена.

Пребити до смърт с камъни, ако го сторят, помисли си враната.

- Той ми е брат – заяви Антигона. – Кога точно престана да е брат за теб?
- Законът – рече Исмена. – Не бъди глупава. Антигона. Царят казва.

Антигона скръсти ръце.

- Царят не може да ми каже кое е правилно и кое е грешно, когато става дума за мен и брат ми.
- Но какъв скандал ще гръмне! – възкликна Исмена. – Помисли какво се случи с баща ни.

Очите на Антигона се напълниха със сълзи.

- Спомни си какво стана с майка ни – добави тя.
- Помня – отвърна Антигона, – непрекъснато мисля за това.

Грак. Вярно беше. Враната бе забравила. Тези все-още-живи момичета долу си нямаха никого на света.

- Никой не остана освен нас – рече Исмена. – Ами ако и ние си отидем, ей така, докато премигнеш? Каква полза от това? А и какво можем всъщност да направим? Вече дори не сме истински царкини. Вече сме подчинени. И по-лошо дори – подчинени сме и сме жени. Не ни се полага даже да сме извън градските стени, да не говорим пък да се опълчваме против чичо си. Против царя. Неговата политика. Закона.

Малката кимна с глава. Обърна гръб на сестра си.

- Аз ще го направя – рече.
- Антигона, ще те убият.
- Тъй или иначе трябва да умра – рече Антигона, все още обърната с гръб. – И трябва да съм мъртва много по-дълго, отколкото съм жива.
- Ти си луда – каза сестра ѝ. – И ме плашиш. Но, чуй, добре, обещавам. На никого няма да кажа какво смяташ да направиш, нали така?

С това малката сестра се обърна, за да погледне отново в лицето по-голямата.

- ИЗКРЕЩИ ГО КОЛКОТО ТИ ГЛАС ДЪРЖИ! – изкрещя тя. – НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА КАКВО ЩЕ КАЖЕШ. НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА КАКВО ЩЕ КАЖЕ КРЕОН. НЕ МЕ ИНТЕРЕСУВА КАКВО ЩЕ КАЖЕ КОЙТО И ДА Е.